

## הברירה הנכונה – יזמות



**פרופ' ליאורה קצנשטיין**  
נשיאת ISEMI

**האם ניתן ללמוד להיות יזם?**  
הניצוץ היזמי קיים בכולנו. אך כמו בעולם האמנות, יש לשכלל ולפתח את היכולות הבסיסיות, על מנת להימנע ככל האפשר מטעויות, שיעלו לנו בהרבה כסף וכאב לב.

יזמות היא תכונה מולדת ונרכשת, המוגדרת כ"נטייה לקחת סיכון". יש

אנשים בעלי צורך לעשות וליצור, ולעומתם יש השואפים לקריירה בטוחה עם פנסיה מסודרת. היום האפשרות האחרונה נעלמת מהעולם, וגם שכירים (כולל מנהלים) צריכים לפתח תכונות יזמיות כדי לשרוד במקום העבודה.

ליזמים הכרחי לשכלל את היכולות שלהם, כדי להקטין את מספר הטעויות ולהיכשל פחות. הספרות המקצועית מראה, ששיעור הכישלון של יוזמות חדשות עומד על יותר מ-90%.

יזמות היא תחום מקצועי מוגדר, שניתן, צריך וחיוני להתמקצע בו. כמו שלא יעלה על הדעת ש-90% מבוגרי בתי-ספר לרפואה ייכשלו בטיפול בחולה, או ש-90% מהגשרים אותם מתכננים מהנדסים יפלו, כך אסור לנו לקבל כ"תורה מסיני" ש-90% מהיזמים החדשים חייבים להיכשל, כפי שמראים המחקרים הסטטיסטיים.

### האם אפשר ליזום ולהצליח רק בהיי-טק?

יזמות בהחלט אינה רק בתחום ההיי-טק!!! במדע היזמות מדברים כיום על שלושה תת-תחומים. הראשון הוא פתיחת עסק חדש מכל סוג שהוא. מרבית העסקים החדשים מתמקדים היום בתחומי השירותים העסקיים הרחוקים מהיי-טק. השני הוא יזמות תוך-ארגונית, המתמחה בפיתוח תחומי עיסוק חדשים, כגון מוצרים ושירותים נוספים במקום העבודה. התחום האחרון הוא יזמות חברתית, המקנה לארגונים חברתיים, כלים יזמיים וניהוליים. עניין חיוני לזום החברתי, הנאלץ להצדיק את קיום ארגונו מדי יום לתורמים, לנוקקים, לתקשורת ולחברה. תחום זה כיום הוא צו השעה, כיוון שבכל מדינות המערב השירותים החברתיים קורסים ועוברים הפרטה. אנו מאמינים, כי היזמים החברתיים העובדים במגזר הציבורי ובארגונים שלא למטרות רווח, והלומדים ליישם כלים עסקיים לפרויקטים חברתיים, הם מנהיגי המחר.

### לפה אנשים פחפפים תארים פעשיים?

בעוד שהתואר הראשון מקנה ידע וכלים בסיסיים, לימודים לתואר שני צריכים להקנות מקצוע שאיתו אפשר לצאת לחיים. התפיסה הקלאסית בנושא ה"תארים המעשיים" מכוונת את המועמדים ללימודים אל המקצועות החופשיים, כמו עריכת דין או ראיית חשבון. אך היום קשה להתפרנס ממקצועות אלה, אם אין לנו יכולות יזמיות. לראיה, המספר ההולך וגדל של עורכי הדין המתקשים להתפרנס. לכן חשוב לרכוש כישורי יזמות, בין אם מדובר בעצמאי השואף לפתוח עסק חדש, ובין אם מדובר בפיתוח תחום חדש בתוך ארגון קיים. היזמות היא דרך חיים ותפיסת עולם, ולא פעולה טכנית של פתיחת תיק במס הכנסה ובמע"מ.

"מה לעשות, כאשר העבודה אוזלת לחברת העבודה?" נושא זה מעסיק לא מעט גורמים אקדמיים, ביניהם יוהנו שטראסר, סוציולוג ופילוסוף גרמני ידוע, הדן בהיבטים הסוציולוגיים של החברה האנושית, בעתיד מאוד לא דמיוני, כשהעבודה הקבועה והמסודרת, כפי שאנו מכירים אותה כיום, כבר לא תהיה בנמצא. מדינות רבות ברחבי העולם כבר הבינו, כי הפתרון הנכון לבעיית האבטלה הגואה הוא עידוד היזמות, מכיוון שהיא מניעה צמיחה כלכלית. המלכוד הבסיסי של עולם התעסוקה הוא, שכדי לקבל עבודה – נדרש ניסיון, וכדי לצבור ניסיון – נדרשת עבודה. מחקרים מוכיחים, כי לאנשים עצמאיים, אם מדובר ביזם היי-טק, או ממציא בתחום הביוטכנולוגיה, בעל חברת נדל"ן ורבים אחרים, יש תחושת שליטה חזקה יותר בגורלם, מאשר לחבריהם, שאינם פועלים למימוש עצמי. זהו הדחף שמניע אותם – לפני הכסף.



### כיצד צריך לחשוב היום על פיתוח קריירה?

בעולם העסקים התחרותי של היום, יש לשנות את דפוס המחשבה שלנו מדפוס חשיבה של "אני צריך/ה למצוא מקום עבודה" ל"אני צריך/ה ליצור עבודה". גם בתוך הארגון יש להוכיח למעסיק, כיצד העסקתכם הופכת מהוצאות לעסק לגורם המייצר רווחים לעסק. במילים אחרות, בעולמנו כיום, יזמות אינה ברירת מחדל, אלא הכרח המציאות. לכן, כישורים יזמיים הם כישורי חיים בסיסיים, שיאפשרו לנו להתפרנס ולשמור על כבודנו העצמי, גם כשלא יהיה מי שיציע לנו עבודה.

### מהן הדרישות של עולם העסקים היום?

תרומה למקום העבודה מיד עם הכניסה לתפקיד, היא הכרח. הלימוד התיאורטי אינו בעל ערך רב, אם אינכם יכולים לממש את הידע. לא ניתן ליישם את הנלמד, אם לא משלבים בין לימודים לעשייה. לימודים תיאורטיים אינם מקנים את היכולת לרכוש לקוחות ולפתח תחומי עיסוק חדשים.

לעומת זאת, לימודים יישומיים מספקים כלים, המאפשרים לנו למצוא פרנסה. תחומי לימוד יישומיים, לדוגמא, הם: ביצוע מחקרי שוק, כתיבת תכניות עסקיות, הערכת שווי חברות, גיוס הון וכו'.